

Versiune anonimată

Traducere

C-637/19 - 1

Cauza C-637/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

27 august 2019

Instanța de trimitere:

Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Suedia)

Data deciziei de trimitere:

20 august 2019

Recurent:

BY

Intimat:

CX

[...]

Instanța de trimitere

Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Curtea de Apel din Stockholm în calitate de curte de apel în materie de brevete și mărci, Suedia)

[...] Stockholm, Suedia

[...]

Părțile din litigiul principal

[...] Recurent: BY

Intimat: CX

[...]

Obiect: încălcarea drepturilor de autor, etc.

[...]

Obiectul procedurii și situația de fapt din litigiul principal

3. Părțile din litigiul principal sunt doi particulari care dețin fiecare o pagină de internet. Prezentul litigiu decurge din faptul că, într-un alt litigiu între părți, CX a prezentat instanței comune sesizate, ca element de probă, o copie a unei pagini de text, preluată de pe pagina de internet a lui BY, care cuprindea o fotografie. În prezenta cauză, BY susține că este titularul drepturilor de autor asupra respectivei fotografii și solicită ca CX să fie obligat la plata către acesta a unor daune interese, [OR. 2] pe de o parte, pentru încălcarea drepturilor de autor și, pe de altă parte, pentru încălcarea protecției speciale acordate fotografiilor. Părțile nu contestă faptele descrise de BY care stau la baza acțiunii împotriva CX. Cu toate acestea, CX contestă orice răspundere.
4. Prima instanță, Patent-och marknadsdomstolen (Tribunalul de Primă Instanță pentru Brevete și Mărci) a constatat că fotografia era protejată în baza unui drept conex dreptului de autor, și anume protecția specială acordată fotografiilor. Tribunalul de Primă Instanță pentru Brevete și Mărci a constatat că, întrucât fotografia respectivă a fost prezentată instanței cu titlu de act de procedură, comunicarea sa poate fi solicitată de orice persoană în conformitate cu dispozițiile aplicabile din dreptul constituțional suedez referitoare la dreptul de acces la documente. Potrivit Tribunalului de Primă Instanță pentru Brevete și Mărci, prin urmare, CX a distribuit către public această fotografie, în sensul legii suedeze privind drepturile de autor. Cu toate acestea, Tribunalul de Primă Instanță pentru Brevete și Mărci a considerat că nu s-a demonstrat că BY suferise un prejudiciu. Prin urmare, cererea sa a fost respinsă.
5. BY a atacat această hotărâre în fața Curții de Apel pentru Brevete și Mărci, solicitând anularea ei. CX contestă necesitatea modificării hotărârii.
6. Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci trebuie să se pronunțe, printre altele, cu privire la chestiunea dacă prezentarea unei instanțe a unei copii a respectivei fotografii cu titlu de act de procedură este de natură să echivaleze cu punerea în mod ilegal la dispoziție [a unei opere] în sensul dreptului de autor, sub forma unei distribuirii către public sau a unei comunicări publice, și, mai exact, dacă o instanță poate fi considerată ca încadrându-se în domeniul de aplicare al noțiunii de „public”. Părțile din litigiu au explicat în fața Curții de Apel pentru Brevete și Mărci că fotografia în cauză a fost trimisă instanței comune prin e-mail, sub forma unei copii electronice. În cazul în care Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci constată că transmiterea unui act de procedură trebuie considerată o formă de punere la dispoziția publicului, se pune astfel problema dacă se pot aplica dispozițiile de drept național referitoare la limitările privind dreptul de autor în cadrul procedurilor judiciare: a se vedea articolul 5 alineatul (3) litera (e) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001

privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230). Cu toate acestea, întrebările preliminare adresate astăzi de Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci nu privesc [OR. 3] respectiva limitare a dreptului de autor.

Dispozițiile de drept național și jurisprudența națională relevante

7. Articolele 2 și 49a din lagen (1960: 729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upfvervsrättslagen) (Legea nr. 729 din 1960 privind dreptul de autor asupra operelor literare și artistice, denumită în continuare „Legea privind dreptul de autor”) sunt dispozițiile relevante din dreptul național. Acestea au următorul cuprins:

„Articolul 2

[(1)] Sub rezerva limitelor impuse de prezenta lege, dreptul de autor cuprinde dreptul exclusiv de a dispune de operă prin reproducere și de a o pune la dispoziția publicului, în forma sa originală sau într-o formă modificată, tradusă sau adaptată într-un alt gen literar sau artistic sau prin utilizarea unei alte tehnici.

[(2)] Prin reproducere se înțelege orice reproducere directă sau indirectă, temporară sau permanentă a unei opere, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte.

[(3)] Opera este pusă la dispoziția publicului în următoarele cazuri:

1. Atunci când opera face obiectul unei comunicări publice. Comunicarea publică are loc atunci când opera este pusă la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, dintr-un loc diferit de cel în care publicul poate beneficia de respectiva operă. Aceasta include orice comunicare realizată astfel încât să se permită fiecărei persoane să acceseze opera dintr-un loc și într-un moment pe care îl alege fiecare individ în parte.

[...]

4. Atunci când o reproducere a operei este oferită spre vânzare, închiriere sau împrumut sau este distribuită în orice alt mod publicului.

Orice comunicare sau interpretare/execuție a unei opere care vizează un cerc închis incluzând un număr mare de persoane, într-un context profesional, este asimilată unei comunicări publice sau unei interpretări/execuții publice, după caz [OR. 4]”

Articolul 49a

„Autorul unei fotografii are dreptul exclusiv de a reproduce fotografia în cauză și de a o pune la dispoziția publicului. Acest drept se aplică indiferent dacă imaginea

este utilizată în forma sa originală sau într-o formă modificată și indiferent de tehnica utilizată.”

8. De asemenea, din dispozițiile de drept constituțional suedez reiese că promovarea libertății de exprimare și a informării pluraliste presupune dreptul oricărei persoane de a avea acces la documente publice [capitolul 2, articolul 1 din tryckfrietsförordningen (Legea privind libertatea presei)]. De asemenea, această lege prevede în special că orice act de procedură prezentat unei instanțe, sub orice formă, este un document public. Prin urmare, această dispoziție are drept consecință faptul că orice persoană poate solicita accesul la un act de procedură prezentat unei instanțe. Această normă de principiu face totuși obiectul unei excepții privind informațiile confidențiale. Prin urmare, principiul este că dreptul de acces la documente se referă și la documentele care intră sub incidența dreptului de autor și a drepturilor conexe.
9. Într-o cauză anterioară, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci a considerat că prezentarea prin e-mail unei instanțe naționale a unui act de procedură care constă într-un text protejat prin dreptul de autor nu constituia o „comunicare publică” în sensul articolului 2 alineatul (3) paragraful (1) din Legea privind dreptul de autor. După ce a arătat că această prezentare a constituit într-adevăr o „comunicare”, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci a constatat că, în Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, punctul 41), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că noțiunea de „public” privește un număr nedeterminat de potențiali destinatari și presupune, pe de altă parte, existența unui număr de persoane destul de important. Prin urmare, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci a dedus [din această jurisprudență] că prezentarea operei unei instanțe nu poate fi considerată o comunicare publică. Aceasta a considerat că, în acest context, faptul că legea suedeză prevede un drept de acces extins la documentele deținute de instanțe **[OR. 5]** era irelevant.
10. În altă cauză, aceeași instanță [Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci] a considerat că prezentarea unei instanțe a unui act de procedură, inclusiv a fotocopiei unei fotografii protejate ca imagine fotografică în temeiul Legii privind dreptul de autor, constituie o distribuție neautorizată către public în sensul articolului 2 alineatul (3) paragraful (4) din Legea privind dreptul de autor. În cauza respectivă, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci a făcut trimitere la Hotărârea din 13 mai 2015, Dimensione Direct Sales și Labianca (C-516/13, EU:C:2015:315, punctul 25 și jurisprudența citată). Instanța de trimitere a constatat că din această hotărâre rezultă că noțiunea de „distribuție” conținută în Directiva 2001/29 trebuie interpretată în sensul că este suficient ca o singură reproducere să fi fost furnizată cel puțin unui membru al publicului. Respectiva instanță a arătat că noțiunea de „public” nu a fost definită în Directiva 2001/29, iar după examinarea diferitor versiuni lingvistice ale acestei directive a concluzionat că, în orice caz, noțiunea de „public” presupune o delimitare clară de sfera privată. Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci a considerat că instanța căreia i-a fost prezentată fotografia nu aparținea unui grup privat care să fi inclus și expeditorul și nu putea fi considerată drept un intermediar dintr-un canal de distribuție,

întrucât, independent de obligația sa de a pune la dispoziție copii ale actelor de procedură, nu i se putea solicita să transmită mai departe copiile fizice ale documentelor primite. În acea cauză, instanța menționată a concluzionat că, prin prezentarea unei copii a fotografiei unei instanțe, expeditorul a efectuat o distribuție către public. [...]

Dispozițiile relevante de drept al Uniunii

11. Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 (a se vedea mai sus) are următorul cuprins:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice **[OR. 6]** orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

Articolul 4 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice formă de distribuție către public, prin vânzare sau prin altă modalitate, a originalului operei sau a copiilor acestuia.”

Cu privire la necesitatea unei trimiteri preliminare

12. Formularea actuală a dispozițiilor articolului 2 alineatul (3) punctele 1 și 4 din Legea privind drepturile de autor a fost introdusă la momentul când Directiva 2001/29 a fost transpusă în dreptul național. Textul punctelor 1 și 4 menționate corespunde textului articolului 3 alineatul (1) și, respectiv, articolului 4 alineatul (1) din directiva menționată. În examinarea pe care o întreprinde, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci trebuie să aplice aceste dispoziții de drept suedez în lumina dispozițiilor corespunzătoare din dreptul Uniunii. Cu toate acestea, Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci consideră că există un anumit grad de incertitudine în ceea ce privește interpretarea care trebuie reținută în dreptul Uniunii a noțiunilor „comunicare publică” și „distribuție către public” în contextul prezentării unei instanțe a unei opere protejate în corpul unui act de procedură. Respectiva incertitudine este legată de chestiunea dacă o instanță poate fi considerată ca încadrându-se în domeniul de aplicare al noțiunii „public” în sensul Directivei 2001/29, și se pune în special problema dacă semnificația noțiunii „public” este aceeași, atât în cazul „comunicării”, cât și în cel al „distribuirii”. Jurisprudența Curții de Justiție nu oferă un răspuns la această problemă.
13. Noțiunea „public” nu este definită în Directiva 2001/29 sau în altă legislație secundară. În această privință, Curtea a statuat deja că, pentru a constata existența unei comunicări publice, este necesar să se țină cont de mai multe criterii complementare, neautonome și interdependente unele față de celelalte. **[OR. 7]** Întrucât aceste criterii pot avea, în diferite situații concrete, o intensitate foarte variabilă, trebuie aplicate atât în mod individual, cât și în interacțiune unele cu celelalte. În consecință, Curtea consideră că noțiunea „comunicare publică”

trebuie interpretată în sens larg. Mai mult, Curtea a statuat deja că noțiunea „comunicare publică” asociază două elemente cumulative, și anume un „act de comunicare” a unei opere și comunicarea „publică” a acesteia din urmă (Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punctele 35-37 și jurisprudența citată).

14. În ceea ce privește cel de al doilea dintre aceste elemente cumulative, și anume noțiunea de „public”, Curtea a statuat că aceasta se referă la un număr nedeterminat de potențiali destinatari și presupune, pe de altă parte, existența unui număr de persoane destul de important. Curtea a subliniat, în legătură cu caracterul „nedeterminat” al publicului, că este vorba despre a face o operă perceptibilă în orice mod corespunzător unor „persoane în general”, în opoziție cu anumite persoane care aparțin unui grup privat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punctele 41 și 42 și jurisprudența citată).
15. Rezultă de asemenea din jurisprudența Curții că noțiunea de „distribuire”, în sensul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2001/29, constituie o noțiune autonomă de drept al Uniunii, a cărei interpretare nu poate depinde de legea aplicabilă operațiunilor în cadrul cărora are loc o distribuție și că, tot în sensul acestei dispoziții, noțiunea de „distribuire către public” prevăzută la articolul 4 alineatul (1) are deci aceeași semnificație ca sintagma „punerea la dispoziția publicului [...] prin vânzare”, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind drepturile de autor [adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996] (Hotărârea din 13 mai 2015, Dimensione Direct Sales și Labianca, C-516/13, EU:C:2015:315, punctele [22, 23 și] 25 și jurisprudența citată). Din această hotărâre rezultă că, pentru a exista o „distribuire către public”, este suficient ca opera protejată să fi fost furnizată unui membru al publicului. În acest context, Curtea nu s-a pronunțat însă cu privire la semnificația termenului „public” și nu a făcut referire la jurisprudența sa cu privire la noțiunea de „public” în contextul unei „comunicări publice”. Deși Curtea a statuat că este suficient [OR. 8] ca opera să fi fost furnizată unui membru al publicului, se menține întrebarea dacă, în acest context, noțiunea de „public” trebuie să facă obiectul aceleiași interpretări precum cea oferită de Curte noțiunii de „comunicare publică”, cu alte cuvinte dacă aceasta trebuie interpretată în mod uniform în contextul Directivei 2001/29.
16. Pe lângă jurisprudența citată anterior, Curtea a fost de asemenea chemată să interpreteze noțiunea de „comunicare publică” în alte contexte, în special, (i) prin intermediul posturilor de radio și de televiziune situate în baruri, hoteluri, centre balneare sau centre de reabilitare, (ii) prin intermediul unor legături pe pagini de internet destinate difuzării în direct prin internet a programelor de televiziune și (iii) prin intermediul difuzării de semnale de televiziune de către posturi de televiziune către distribuitori specifici (a se vedea în special Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctele 42 și 47, Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 196, Hotărârea din 27 februarie 2014, [OSA,

C-351/12, EU:C:2014:110], Hotărârea din 19 noiembrie 2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punctele 20-23, 33 și 34, precum și Hotărârea din 8 septembrie 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, punctele 29-55). Curtea a avut de asemenea ocazia să interpreteze mai pe larg noțiunea de „distribuire către public” într-o hotărâre din anul 2018 (a se vedea Hotărârea din 19 decembrie 2018, Syed, C-572/17, EU:C:2018:1033).

17. Cu toate acestea, Curtea nu s-a pronunțat cu privire la interpretarea noțiunilor de „comunicare publică” care figurează la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și „distribuire către public” din articolul 4 alineatul (1) din aceeași directivă, într-un context precum cel din litigiul principal, și anume atunci când o operă protejată a fost transmisă unei instanțe în corpul unui act de procedură. De asemenea, astfel cum s-a arătat deja, Curtea nu s-a pronunțat cu privire la aspectul dacă noțiunea de „public” trebuie să primească aceeași interpretare în aceste două situații diferite. Această întrebare este deosebit de pertinentă în litigiul principal în care Curtea de Apel pentru Brevete și Mărci este chemată să se pronunțe cu privire la aspectul dacă, atunci când un act este prezentat unei instanțe, fie sub forma unui document fizic (hârtie), fie sub forma unui document atașat la un mesaj electronic, respectiva prezentare, care are același efect și servește aceluiași scop în ambele cazuri, reprezintă o „comunicare publică” sau o „distribuire către public”. [OR. 9]
18. Potrivit Curții de Apel pentru Brevete și Mărci, un element care contribuie la această incertitudine este modul în care trebuie să fie interpretată constatarea Curții potrivit căreia publicul este „nedeterminat” atunci când este vorba despre o instanță judecătorească (a se vedea Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, punctul 42). Potrivit Curții de Apel pentru Brevete și Mărci, nici instanța, nici personalul acesteia nu pot fi considerați drept „public” în înțelesul general al cuvântului, însă nici nu pot fi considerați ca aparținând unui grup privat. În plus, cu toate că numărul persoanelor care pot avea acces la operă este limitat la membrii personalului instanței, acest număr poate varia și, în principiu, trebuie considerat ca fiind semnificativ. În plus, potrivit dreptului suedez, orice persoană are dreptul, ca regulă generală, să consulte un document care a fost primit de o instanță.
19. Este necesar să se răspundă la următoarele întrebări pentru ca instanța de trimitere să se pronunțe asupra litigiului principal.

Cerere de decizie preliminară

20. 1. Noțiunea de „public” cuprinsă în articolul 3 alineatul (1) și în articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională are o semnificație uniformă?
2. În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 1, o instanță trebuie considerată ca încadrându-se în domeniul de aplicare al noțiunii de „public” în sensul dispozițiilor menționate?

3. În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:
 - a) în cazul comunicării unei opere protejate către o instanță, instanța respectivă poate să intre în domeniul de aplicare al noțiunii de „public”?
 - b) în cazul distribuirii unei opere protejate către o instanță, instanța respectivă poate să intre în domeniul de aplicare al noțiunii de „public”?
4. Faptul că legislația națională prevede un principiu general al accesului la documente publice în conformitate cu care orice persoană care prezintă o cerere poate accesa actele de procedură prezentate unei instanțe, **[OR. 10]** cu excepția cazului în care acestea conțin informații confidențiale, are un impact asupra analizei aspectului dacă prezentarea unei instanțe a unei opere protejate echivalează cu o „comunicare publică” sau cu o „distribuire către public”?

[...]

DOCUMENT DELUCID